

Roger Bastida guanya el Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona 2026 amb *Passeig de Gràcia*

Els destins de tres nissagues catalanes —nobles, burgesos i obrers— es fonen en un excepcional retaule històric marcat pel poder, el luxe i la discòrdia.
Com a resultat: la gran novel·la del passeig de Gràcia.

Roger Bastida ha guanyat la quarta edició del **Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona**, convocat per **Comanegra** i **Àfora Focus Edicions** i dotat amb 25.000€, amb una novel·la que ressegueix més de dos cents anys d'història d'un dels grans emblemes urbanístics, arquitectònics i socials de la ciutat.

En l'aventura de les tres nissagues protagonistes descobrim l'essència del passeig de Gràcia, escenari de tensions històriques entre bellesa, riquesa i desigualtat social. Els marquesos de Castelljussà, que enyoren un món perdut entre muralles; els Massanas, burgesos enriquits a Cuba amb la producció de sucre i la suor dels esclaus; i els Farrés, que arriben a Barcelona per treballar al servei dels nous rics. Tres famílies relacionades entre elles i amb alguns dels grans personatges, fites i conflictes de la ciutat; tres històries que s'entrellacen en un relat marcat per amors impossibles, ascensos fulgurants i caigudes estrepitoses.

Amb ells recorrem els primers anys del passeig de Gràcia, quan acollia un extraordinari parc d'atraccions, i les seves grans metamorfosis fins avui (l'esclat modernista, l'eix financer, el camp de batalla polític i comercial...). Una novel·la coral en què descobrim l'esplendor de la ciutat i també les seves ombres. Un festí per als amants de l'arquitectura, l'urbanisme i la història de la ciutat més enllà dels tòpics i les imatges de postal.

Roger Bastida

Roger Bastida (l'Hospitalet de Llobregat, 1990) és llicenciat en Història de l'Art i la seva àrea d'especialització són els estils de vida del 1900, a cavall entre els segles XIX i XX.

Actualment viu a Madrid, treballa en el món audiovisual com a assessor històric de sèries com *La Templanza*, *Ena*, *la reina Victoria Eugenia*, o *Sira*, i és professor d'Història de la Indumentària aplicada al disseny de vestuari de cinema i televisió a l'ECAM.

És autor de *La mirada de la sarganta* (2017), *La llarga revetlla* (2020) i *Sota l'ombra de la washingtonia* (2023).

Passeig de Gràcia és la seva quarta novel·la. A més de la dotació de 25.000€, enguany l'autor rebrà una escultura de bronze d'Antoni Camarasa.

© Maria Casas Llargués | Editorial Comanegra

El jurat del IV Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona, format per Francesco Ardolino, Alba Cayón, Jordi González, Enric H. March i Laura Tejada, **que ha atorgat el premi d'enguany per unanimitat**, ressalta aquests valors de la novel·la en el seu veredict:

L'audàcia de centrar l'obra en una zona tan emblemàtica i tan estudiada de Barcelona i tenir la capacitat de donar com a resultat una obra de gran vigor narratiu que alhora és historiogràficament valuosa.

L'excel·lent equilibri entre la pura ficció i la inclusió de materials d'arxiu ben seleccionats. Una combinació de gèneres que tempteja amb l'assaig sense deixar mai de bategar com una novel·la.

El treball escrupolós de recreació històrica, que no està renyit amb un punt de vista contemporani i la vinculació implícita amb els principals debats actuals de la ciutat.

La integració de grans icones culturals i artístiques de la ciutat, amb una quantitat molt important de personatges històrics, sense caure en tòpics ni en llocs comuns.

La demostració d'un notable domini de la llengua de l'època i la capacitat de mantenir-la fresca, viva, natural per al lector d'avui.

«Un dels carrers més transitats d'Europa, catàleg privilegiat de l'arquitectura del noucent. Primer, un camí de cabres; després, el millor aparador del luxe i els estils de vida de la classe acomodada. Ahir pastors, avui senyors. Excel·lent escaparata de les ambicions dels poderosos, mostrador privilegiat dels anhels dels peixos grossos d'aquest aquari meravellós que és la ciutat. Quilòmetre i mig d'exclamacions, de boques badades, d'ulls com taronges. Ja més d'un segle d'ais i de flaixos, de nit i de dia i de dilluns a diumenge. Successivament, ubicació immillorable dels primers parcs d'atraccions; emplaçament de palaüts enjardinats, avui poc més que un espectre sobre paper a l'albúmina; camp de batalla de la fúria creadora modernista; catifa vermella del bon gust; seu de bancs i caixes d'estalvi; passarel·la del consumisme més barbàric, que acabarà per arrencar-nos fins l'última unça de pell, per xuclar-nos fins la darrera gota de sang: centre de nacre, calcificat i refulgent, de la perla del Mediterrani.»

La novel·la arranca amb el naixement, a Oviedo, el 1763, de qui acabarà sent el fundador del passeig de Gràcia, el marquès de Campo Sagrado, i acaba amb el naixement, el 1990, de l'últim membre de la família obrera, els Farrés. El seu gran nucli d'acció, però, són els anys que van de 1854 a 1952: de l'enderrocament de les muralles a la fi del racionament de postguerra.

La marquesa de Castelljussà viu amb angoixa la caiguda de les muralles, que simbolitza

la decadència d'una aristocràcia fins llavors omnipotent, però està més preocupada pels rumors que corren sobre l'homosexualitat del seu únic fill, Carles, que esdevindrà un dels grans personatges de la novel·la. Amb els Castelljussà assistim a la visita de la reina Isabel II i a les festes més inversemblants del passeig de Gràcia, sentirem les bombes del Liceu com si fóssim en aquella funció de 1893, i descobrirem les extravagants dèries recreatives d'una noblesa que ja no remena totes les cireres.

© Maria Casas Llargués | Editorial Comanegra

Amb els Massanas veurem com el tràfic d'esclaus va omplir butxaques a vessar, coneixerem el temor i la ràbia amb què part de l'alta burgesia va viure l'abolició de l'esclavitud i el naixement del moviment obrer, i sentirem com el vigor creatiu burgès va transformar per sempre la imatge de la ciutat. I amb els Farrés, que treballen al servei dels Massanas, visitarem el parc d'atraccions desaparegut del passeig de Gràcia, ens enamorem de qui no toca, viurem catàstrofes naturals que ens fan pensar en algunes de molt recents, descobrirem les meravelles del progrés tecnològic, el poder d'una paperina de caramels i les misèries del sistema sanitari de principis de segle XX, entre d'altres.

Passeig de Gràcia ens fa viatjar a Lima, Cuba, Sevilla, Múrcia, Guissona, Vinaròs, Folgueroles i Sant Feliu de Guíxols, entre d'altres, i a Barcelona també ens mourem per la ciutat vella, però el gran espai de la novel·la és l'Eixample, i sobretot la seva gran artèria: els antics Camps Elisis, el restaurant la Puñalada, la casa Lleó Morera (i tota l'illa de la Discòrdia), el palau Samà, el Cercle Equestre, la Banca Catalana, la botiga d'alta costura Santa Eulàlia o la històrica joieria Masrera Carreras, en són exemples.

Una novel·la que, en paraules de l'autor, és una ficció i alhora no és una ficció: que conté sobretot narració però també fragments d'assaig, teatre, epístola, cançó popular, gènere periodístic i enciclopèdic, sempre al servei de la trama.

Pel carrer o en festes d'upa ens creuarem amb Joan Maragall, Lluís Domènech i Montaner, Francesca Morera, Isabel Llorach, Enric Sagnier, la reina Maria Cristina o l'alcalde Rius i Taulet, però els grans protagonistes són els Massanas, els Castelljussà i els Farrés, les històries dels quals estan formades, en part, amb retalls d'altres vides reals. El passeig de Gràcia és un espai àmpliament conegut, projectat a escala internacional. Amb els anys s'ha engrandit, s'ha densificat i ha anat acumulant capes de significat fins a convertir-se en un referent urbà, turístic, fins i tot literari.

Mapa de la novel·la
Passeig de Gràcia (2026)

Però al llarg del temps també hi han bategat moltes vides concretes que han deixat poc rastre, o un rastre explicat de manera parcial.

Aquesta novel·la en recupera algunes, i aconsegueix que de moltes famílies reals en sorgeixi una de versemblant; que la suma de biografies individuals arribi a traçar la biografia d'un carrer que és, alhora, la biografia del poder. Perquè per més llums que hi brillin, per més luxe que concentri, per més postals que el reproduïxin, un carrer el fan les vides que hi passen.

Santa Eulàlia

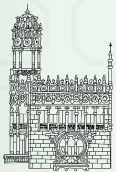
Fundada el 1843 i encara oberta, és la boutique d'alta costura referent del passeig, i on Carles Castelljussà, el protagonista més presumit de la novel·la, adquiria els millors capricis.

Casa Batlló

Casa Amatller

Casa Lleó i Morera

Illa de la Discòrdia

«Vull que la casa del senyor Amatller sembli una joguina al costat de la que em fareu». El senyor Domènech es va tornar a posar les ulleres, amb un gest estudiant: «Això són paraules majors, senyora Morera. La casa del senyor Amatller és esplèndida». [...] «Tingui, don Lluís». I don Lluís se la va mirar fent els ulls petits. Era un xec en blanc. «Feu números i apunteu la quantitat que cregueu necessària. Teniu tota la llibertat del món per fer-me la casa més bonica del passeig de Gràcia!».

Cases Massanas i Castelljussà

Abans que hi visquessin les tres nissagues protagonistes de la novel·la, hi havia hagut un parc d'atraccions; quan se la van vendre, s'hi va posar la Banca Catalana. Avui, Hotel Royal.

La Puñalada

Restaurant mític del passeig de Gràcia, tancat el 1998, on assistim a una de les grans escenes de la novel·la.

Camps Elisis

Gran emblema del primer passeig de Gràcia. «Els Camps Elisis, al passeig de Gràcia, nous de trinca, eren el lloc de moda, el primer parc d'atraccions de la ciutat i de tot Catalunya i, segons es deia, un dels millors d'Europa. Hi havia un enorme estany amb góndoles, un teatre, una sala de ball, un cafè i un restaurant».

Cercle Equestre

Inaugurat el 1926 per Alfons XIII, Casal Carles Marx durant la Guerra Civil i seu de la Falange durant el franquisme. Gràcies a la novel·la, hi entrem per la porta gran. Avui, hotel Mandarin Oriental.

Joieria Masriera i Carreras

Un tresor perdut que visitem el 1916. En Rafael Massanas, a la novel·la, hi enterra un secret.

Palau Samà

Palau original dels marquesos de Marianao i de Vilanova i la Geltrú, posteriorment Banc Vitalici, actualment H&M.

Cases Pascual i Pons

Gran emblema del passeig de Gràcia burgès. «L'arquitecte Sagnier contempla amb satisfacció la seva creació. Sap que, amb unes quantes pluges, els carreus agafaran aquell to tan bonic de la pedra de Montjuïc».

Palau Marçet

Juntament amb el palau Robert, que toca a Diagonal, és l'únic que segueix en peu des del temps de la novel·la.

Casa Gibert

La primera casa construïda a l'Eixample. Va anar a terra amb la construcció de la plaça Catalunya.

Pl. Catalunya